

А.А. ЛІНЧЕВСЬКОМУ — 90

Відомому вченому в галузі селекції та насінництва сільськогосподарських рослин, доктору сільськогосподарських наук, академіку НААН Анатолію Адамовичу Лінчевському виповнилося 90 років.

Народився А.А. Лінчевський 2 серпня 1936 р. у м. Одесі. У 1959 р. з відзнакою закінчив агрономічний факультет Одеського сільськогосподарського інституту. У 1959–1960 рр. працював агрономом, керуючим відділом радгоспу «Кам'янський» на Одещині, у 1960–1984 рр. — старшим лаборантом, старшим науковим співробітником відділу селекції й насінництва ячменю, завідувачем лабораторії селекції ярого ячменю Всесоюзного селекційно-генетичного інституту в м. Одесі (нині — Селекційно-генетичний інститут — Національний

центр насіннєзнавства та сортовивчення). З 1984 по 2016 р. він обіймав посаду завідувача відділу селекції та насінництва ячменю, з 2016 р. — головного наукового співробітника відділу селекції та насінництва ячменю, з 2022 р. перебуває на заслуженому відпочинку.

У 1971 р. Анатолій Адамович захистив кандидатську дисертацію у Всесоюзному селекційно-генетичному інституті, у 1990 р. — докторську дисертацію.

У 1974 р. А.А. Лінчевському присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника. У 1995 р. його обрано членом-кореспондентом УААН, у 1999 р. — дійсним членом (академіком) УААН (НААН з 2010 р.).

Анатолій Адамович Лінчевський — видатний вчений-селекціонер, ши-

роко відомий в Україні та за її межами. Він здобув визнання за значні досягнення в розробці теоретичних основ селекції ячменю, створення високоадаптованих до мінливих умов виробництва сортів. Є автором теорії селекції ячменю на підвищену адаптивність до мінливих умов вирощування в Україні з метою підвищення й стабілізації врожаїв.

Вчений довів необхідність урахування ознаки фотоперіодичної чутливості в селекції як ярого, так і озимого ячменю, розробив умови добору сортів із різним рівнем фотоперіодичної чутливості в селекційному процесі, установив генотип сортів-дворучок і шляхи їх цілеспрямованого створення, показав вищу адаптивність дворучок у південних регіонах порівняно з типово озимими сортами яч-

меню. Він знайшов підходи до селекції сортів ячменю з комплексною посухо-, соле-, кислотостійкістю й розробив відповідну методику. Завдяки його зусиллям введено в селекційний процес методику контролю інтенсивності продукційного процесу в рослинах ячменю в умовах посухи з метою добору найбільш продуктивних сортів. Показано важливість місцевого генофонду в процесі створення високоадаптивних сортів. Доведено можливість подальшого зростання врожайного потенціалу культури ярого ячменю за допомогою заміни подекуди дворядних сортів продуктивнішими шестирядними. Створено новий тип шестирядних ярих сортів ячменю високоінтенсивного типу з потенціалом урожайності понад 10,0 т/га. Розроблено способи

об'єднання вищеназваних ознак в одному генотипі.

Анатолій Адамович — автор 100 сортів ярого й озимого ячменю, які мають комплекс адаптивних ознак, є високопродуктивними, стійкими до вилягання, хвороб, цінними за якістю зерна.

У 1973–1992 рр. А.А. Лінчевський виконував обов'язки голови Координаційної ради з розробки теоретичних основ і селекції ячменю та міжнародного куратора країн — членів Ради економічної взаємодопомоги з розробки теоретичних основ і селекції ячменю. У 1997 р. його обрано головою Комісії із селекції та насінництва ячменю Міжурядової координаційної ради з питань насінництва СНД.

Вчений опублікував понад 200 наукових праць. Під його керівництвом підготовлено

4 кандидатів і 1 доктора наук.

А.А. Лінчевський — лауреат Державної премії (1997), заслужений діяч науки і техніки України (2003).

За особистий внесок у розвиток вітчизняної науки та багаторічну плідну діяльність він нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед Українським народом» (2016), орденом «За заслуги» III ступеня (2007), відзнаками «Знак пошани» Мінагрополітики України (2004).

Щиро вітаємо ювіляра, бажаємо міцного здоров'я, оптимізму й довгих років життя.

**Президія НААН
Відділення
рослиництва НААН
Селекційно-
генетичний
інститут — НЦНС**